

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we ŚRODĘ DNIA 15 GRUDNIA V. S. 1815 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

Gazeta petersburska, *Poczta Północna* pod d. 4 grudnia, z *Petersburga*, zawiera: „Najjasniejszy Cesarz Jegomość, ku powszechnéj radości, w pożądanym stanie zdrowia, powrócił do tutéjszój stolicy, dnia 1 t. m., we środę, o godzinie 1stej w nocy. Najjasniejszy Pan nasámpieżód udał się do Kazańskiego Kościoła: zkađ po złożeniu zwyczajem Swym dziękczynnych modłów do Naywyższego Króla Królów, do zimowégo udał się pałacu. Nieprzeliczone tłumy ludu, z niecierpliwością oczekujące przybycia ukochanego Monarchy, przy kazańskim kosciele zgromadzone, okrzykami radości napelniały powietrze.

Nazajutrz, we czwartek zrana, wystrzały działowe, 101 razy, obwieścily tutéjszój stolicy, że dnia 8 listopada, w *Paryżu*, przez pełnomocników mocarstw, traktat powszechnégo pokoju podpisany został. Tę radośną nowinę otrzymał Najjasniejszy Pan w czasie przejazdu swóje go przez *Rygg*. Wieczorem miasto całe było oświecone.

Cesarz Jegomość, w czasie pobytu Swégo w *Warszawie*, łaskawie mianować raczył kawalerami orderu *S. Włodzimierza*: pierwszy klasy: Rzeczywistego Radcę tajnego, *Łańskiego*; Radców tajnych: *Nowosiłcowa* i *Wawrzeckiego*; drugiej klasy: Rzeczywistych Radców stanu: *Xiążęcia Lubeckiego* i *Hrabiego Santi*; trzeciej klasy: *Kammerhera* 5tej klasy, *Hrabiego Leona Potockiego*; Kawalerem orderu *S. Anny*, 2giej klasy, obywatela Królestwa Polskiego, *Hrabiego Komarowskiego*.

Dnia 6 listopada przejeżdżał przez *Mińsk* z *Petersburga*, JW. Jeneralny Kommissarz wojenny, Jenerał Porucznik, *Tatyszew*.

W gazecie, *le Conservateur Impartial*, czytamy: Towarzystwo szafunku darów patriotycznych na wspomnienie tych, którzy przez naysię nieprzyjaciela zruynowani zostali, przez rossyjskie gazety tutéjsze ogłosiło dalszy ciąg czynionégo przez się wsparcia. Summy, przez Kuratorów Towarzystwa, od dnia 7 marca do dnia 7 t. m., do gubernij *mołotowskiej*, *witebskiej*, *smoleńskiej* i innych, rozesłane, licząc w to i koszt przesłania, wynoszą 359.725 rub. 10 kop. Dodawszy summy w poprzednich latach rozesłane, ogół wynosi 6.319.673 rub. 96 kop.

Podług gazety, *Ruski Inwalid*, w *Zytomierzu* na obiedzie danym przez urzędników gubernii wileńskiej dla JW. Senatora, *Komburleja*, który też guberniją zarządzał, złożono na rzecz Inwalidów i do kassy na ręce Redaktora pomienionéj gazety przysłano 1275 rubli. Kilku mieszkańców petersburskich, którzy imiona swé utaili, przysłali 110 rubli na rzecz inwalidów, a to na uczczenie radośnego powrotu do państw swoich N. Cesarza

Jegomości, Ojca Ojczyzny. Nadto z potrącenia na rzecz inwalidów od prenumeraty na gazetę przypadło dotąd rubli 45.

Wilno, dnia 16 grudnia

Dnia 12 t. m. obchodzono tu z uroczystością rocznicę narodzin Najjasniejszego Cesarza Jegomości wszech Rossyy, *Alexandra I.* Zrana odprawiła się parada wojskowa. Urzędnicy i Obywalele złożyli powinszowanie u JW. Gubernatora Wojennego i JW. Gubernatora Cywilnego. W kościołach odprawiło się uroczyste nabożeństwo i *Te Deum*, w czasie którego dały się słyszyć liczne wystrzały działowe. Wieczorem miasto całe było oświecone.

Gazeta ryzka, *Zuschauer*, donosi z *Rygi* pod 7 listopada, że JW. Margrabia *Pauluzzi*, jeneralny gubernator tamtéjszy, d. 5 do *Petersburga* wyjechał.

Kurs Wileński na assygnaty: Rubel srebrny r. 4 k. 9; dukat, r. 12 k. 7; imperyal r. 40 k. 50.

z Warszawy d. 16 grudnia. (z gaz. Korr. Warsz.)
Najjasniejszy Pan raczył wydać następujące rozkazy, dotyczące się woyska Polskiego.

1. Najjasniejszy Cesarz Jegomość i Król, chcąc, żeby w woysku Polskiem stosowano się we wszystkim do zasad w woysku Rossyjskiem przyjętych, postanowił: że ci, z pomiędzy Oficerów uwolnionych od służby, którzy otrzymują pozwolenie noszenia munduru, nie będą mogli używać ani szlif, ani szarf, ani ryngrafów.

2. Najjasniejszy Cesarz Jegomość i Król, przychylając się do żądania Jenerała brygady *Umińskiego*, uwolnić go raczył od służby, z pozwoleniem noszenia munduru.

Adjutanci polowi tegoż Jenerała: Kapitan *Potworowski* i Porucznik *Zaluski*, przeznaczeni zostają: pierwszy do pułku 3go, drugi do pułku 4go, strzelców konnych.

Urlopowany na czas nieograniczony ze szwadronów wzorowych strzelców konnych, Kapitan *Ossoliński*, wróconym zostaje do czynnej służby, w szwadronach strzelców konnych gwardyi.

Przeznaczeni zostają:

3. Na Dowódcę pierwszej i drugiej brygady artylleryi pieszej, Jenerał brygady *Redel*.

Do kommanderowania pierwszą brygadą artylleryi pieszej, dowodzący dotychczas pierwszą kompaniją lekką artylleryi pieszej, Podpułkownik *Plonczyński*.

Na Adjutantów polowych przy Jenerale brygady *Redlu*, Kapitan *Naymanowski* i Porucznik *Drat* z korpusu artylleryi.

Postępują na stopnie Podpułkownika.

Kommenderujący do tychczas pierwszą kompaniją pozycyjną artylleryi pieszej. Kapitan *Lepigé*, z zatrzymaniem dowództwa teyże kompanii, i Major *Męciżewski* Podszef sztabu korpusu artylleryi i inżynierow, z zostawieniem go przy tychże obowiązkach.

Wykreśla się z kontroli.

Z 3go pułku strzelców konnych, Podpułkownik *Trzciński*, zmarły dnia 14 listopada roku bieżącego.

4. Przezieleni zostają: Do twierdzy Modlina.

Na kommandanta, Reformowany Jenerał brygady *Małachowski*.

Na Majora. Dawny Vice-Kommandant teyże twierdzy, Pułkownik *Hilary Krasinski*.

Na Adjutantów Placu. Dawny Adjutant teyże twierdzy, Kapitan *Stanisław Rościszewski*, i z dawnego 17 pułku piechoty Kapitan, *Ignacy Lindzau*.

Na Kapitana Bramowego. Z dawnego pułku 17go piechoty, Kapitan *Walenty J. Jotta*.

Do twierdzy Zamościa.

Na Komendanta. Kommendant departamentu Lubelskiego, Jenerał brygady *Wasilewski*.

Na Majora. Kommendant departamentu Krakowskiego, Pułkownik *Antoni Cedrowski*.

Na Adjutantów Placu. Dawny Adjutant teyże twierdzy, Porucznik *Ignacy Karger*, i z dawnego pułku Krakusów, Podporucznik *Ignacy Kozłowski*.

Na Kapitana Bramowego. Z korpusu Weteranów, Kapitan *Michał Woynowski*.

5. Przeznaczeni zostają: Do twierdzy Zamościa.

Do zarządzania materyałem artylleryi, Podpułkownik *Uszyński*; do dozorowania tegoż materyału, Kapitanowie *Gurkowski* i *Cichocki*.

Na Kommandanta inżynierów, Podpułkownik *Jodko*. — Pod jego rozkazami zostawać będą: Porucznik *Eingbricht*, i Konduktorowie, *Szaster* i *Goliszewski*. — Na Adjutanta Budowniczego, Konduktor *Baumann*.

Do twierdzy Modlina.

Do zarządzania materyałem artylleryi, Podpułkownik *Gugenmus*. — Do dozorowania tegoż materyału, Kapitanowie, *Rudnicki* i *Bielicki*.

Na Kommandanta inżynierów, Kapitan *Butaewski*. — Pod jego rozkazami zostawać będą, Kapitan *Wiśniewski* i Konduktorowie, *Malecki* i *Breza*. — Na Adjutanta Budowniczego, Konduktor *Leszczyński*.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

FRANCJA

Gazeta berlińska zawiera z *Paryża*, pod d. 1 grudnia, co następuje: „Wniesienie, uczynione przez *Hyde de Neuville*, w Izbie deputowanych, izby wyznaczyć się mający sędziowie w woysku, z miejsc swoich, tylko po upłynieniu roku i dnia jednego, nie mogli być usuniętymi, przyjęte zostało 189 głosami przeciwko 158.

Wojenne osadzenie stolicy przez woyska obce ustało. Pierwsza dywizya woyskowa pełni służbę od d. 28 listopada. Niektóre tylko punkta zewnętrzne, po uprzedniem zniesieniu się z Xięciem *Wellingtonem*, osadzone są woyskiem angielskiem. Rozumieją, że wszystkie obce woyska, znajdujące się w *Paryżu*, opuszczają to miasto około 15 t. m.

Zabójcę Jenerała *La Garde*, w *Nismes*, ściągają przez listy gończe. Nazywa się on *Boissin*, jest grenadyerem gwardyi narodowey w *Nismes*, wieku lat 45 &c. Puczył się on drogą do *Awenionu*. Postanowiono nagrody za jego głowę 3000 fr. Xiążę *Angouleme*, podczas powtórnego znajdowania się swojego w *Nismes*, oświadczył, że tem bardziej niemoże odmawiać protestantom opieki, gdy między światłami przodkami swymi protestantów liczy. (*Henryk IV.*, Xiążę *Condé* &c.)

Późniejsze wiadomości z d. 22go donoszą, że burzenie się w *Nismes* trwa ciągle, tylko że jeszcze powtórnice nie wybuchnęło. Gwardya narodowa niechce się dać rozbroić. Wystawiony przeciwko niej legion ożywiony jest dobrym duchem. Dnia 19 nie osmielili się protestanci kościoła swego otwierać, chociaż Xiążę *Angouleme* przed wyjazdem swoim zalecił, izby ich strzedz pod czas nabożeństwa kościelnego.

Król udzielił Xięciu *Wellingtonowi* order *S. Duchu*. Przeznaczają także dla niego majątek wiejski *Grosbois* (należący dawniej do Marszałka *Berthier*)

P. Le Breton, Sekretarz Akademii nauk, udaje się do *Brazylii*, gdzie przez rok ma zabawić, dla urządzenia akademii nauk. Wielu artystów dramatycznych wyjeżdża ztąd do *Petersburga* i *Warszawy*. — *Hannoweranie* weszli znowu do *Paryża*; a w okolicach zbierają się *Prusacy* coraz w większą liczbę. Królewsko-Pruski sztab jeneralny wyruszył ztąd do *Niemiec*.

Król dozwolił naturalnym synom Xięcia *Conti*, *PP. Hattonville* i *Removille*, używać imienia i herbu *de Bourbon Conti*.

Rozumieją, że dnia 4 t. m. sprawa Marszałka *Neja* na jednem posiedzeniu rozstrzygnięta zostanie. — *Margrabia de la Riviere*, poseł francuski przy Porcie *Ottomański*, wyjechał z *Tuluzy* do *Konstantynopola*. — Wszystkie tutejsze gazety zachowują głębokie milczenie o Panu *Lavalette*. Appellował on już w d. 23 listopada.

W rozkazie jednym Ministra policyi objęte są następujące osoby: *Drouet-d'Erlon*, *Lefebvre-Desnouettes*, *Gilly*, *Brayer*, *Mouton-Duvernet*, *Grouchy*, *Clausel*, *Laborde*. Minister rozkazuje szukać ich, a gdzie się tylko znajdą, natychmiast imać.

W *Strasburgu* wyszedł rozkaz, iż wszelkie towarzystwa, składające się więcej, iak ze 20 osób, w ciągu 5 dni podać powinny Prefektowi wiadomość, o miejscu i dniach zgromadzania się swego, oraz o stanie, sposobie utrzymywania się, i mieszkaniu osób do niego wchodzących.

Korrespondent hamburski zawiera z *Paryża*, pod 28 listopada: „Jenerał *Gilly* jest aresztowany. Poymano go szukając Jenerała *Grouchy* w okolicach *Lyonu*. — Bezwstydne przywiązanie do tego, który *Francyą* w nieszczęściach pogrążył, okazuje się jeszcze przez różne zasługujące na karę sposoby. W *Nismes* aresztowano sprzedającego kopersztychy, między któremi przedawał jeden, wyobrażający familią Królewską; z napisem u spodu: „Oto są oni.“ Zapewnem poruszeniem zmienia się ten obraz i wystawia *Bonapartego*, i jego familią, z podpisem: „Jednakże ten lepszy.“

Gazety nasze czynią uwagę, że Król, powracając ze mszy, nigdy z tak radosnymi okrzykami nie był witany, jak zawczora, kiedy niepewność losu naszego zaspokojona została, przez ogłoszenie traktatu. Córka Adwokata *Julienne*, który w rozpacz z powrotu *Bonapartego*, d. 20 marca, sam sobie życie odjął, otrzymała od Króla 1000 talarów pensyi.

(Dalszy ciąg traktatu głównego, między Mocarstwami sprzymierzonymi i Francją, zawartego w Paryżu dnia 20 listopada 1815. Z gaz. Oesterreichischer Beobachter.)

Art. V. Ponieważ stan niespokojności i zaburzenia, którego skutki dla Francji po tak gwałtownych wstrząśnieniach, a osobliwie po ostatniej katastrofie, pomimo oycowskich uczuć ię Monarchy i przyrzeczonych aktem konstytucyjnym wszystkim klasom poddanych jego korzyści, musi się jeszcze dążyć uczuć, i z tego powodu od państw sąsiedzkich tymczasowych środków ostrożności i opieki wymaga; przeto uznano w tym względzie za rzecz niezbędnie potrzebną, aby korpus wojsk sprzymierzonych zajmował przez niejaki przeciąg czasu stanowiska wojskowe, wewnątrz granic Francji, pod tém jednakże wyraźnem zastrzeżeniem, iż to zajęcie władztwu Jego Chrześciańskiej Mości, oraz stanowi posiadania, uzuanemu i potwierdzonemu przez traktat niniejszy, bynajmniej uwłaczać nie powinno.

Sila rzeczzonego korpusu wojska, nie powinna przechodzić liczby stu pięćdziesiąt tysięcy ludzi. Naczelnego Wodza onegoż, mianować będą Mocarstwa sprzymierzone.

Korpus ten зайmie twierdze: Condé, Valenciennes, Bouchain, Cambray, le Quesnoy, Maubeuge, Landrecies, Avesnes, Rocroy, Givet i Charlemont, Metz, Sedan, Montmédy, Thionville, Longwy, Bitsch, i szaniec przedmostowy Fort-Louis.

Gdy przeznaczone do służby tęg wojsko przez Francją utrzymywanem być musi, przeto wszystko, co się tyczy tego przedmiotu, przez osobną umowę urządzone być będzie. Ta osobna umowa, która ma tęg samą moc i ważność, jak gdyby do traktatu niniejszego co do słowa wpisana była, oznaczy razem stosunki między wojskiem zajmującym, a cywilnemi i wojskowemi władzami kraju.

To wojskowe zajęcie nie powinno trwać dłużej, jak lat pięć. Może jednak wcześniej ustać, jeżeli po upływie lat trzech sprzymierzeni Monarchowie po przedsięwziętém wspólnie z N. Królem Francji badaniu stanu rzeczy i wzajemnego interesu Mocarstw, szczególniej zaś po wybadaniu postępu, jaki zrobi do owego czasu przywrócenie porządku i spokojności we Francji, przekonają się jednomyślnie, że przyczyny, które im do takowego środka powodowały, nie istnieją już więcej. Jednakże, i skikolwiek będzie wypadek tego badania, musi wojsko sprzymierzone po upływie lat pięciu ze wszystkich twierdz i zajętych stanowisk bez dalszej zwłoki ustąpić, aby takowe Jego Chrześciańskiej Mości, lub ięgo dziedzicom i następcom oddane były.

Art. VI. Wojska obce, które do zajmującego wojska nie należą, ustąpią z ziemi francuskiej w terminach, oznaczonych dziewiątym artykułem przyłączonem do tego traktatu umowy wojskowej.

Art. VII. We wszystkich krajach, które na mocy niniejszego traktatu, lub też zawrzeć się mających w skutku ięgo układów, innego dostaną Państwa, wolno będzie wszystkim mieszkańcom tak rodakom, jako i obcym, i skikolwiek bądź stanu i narodu, w przeciągu lat sześciu, licząc od dnia wymiany zatwierdzeń, zbyć swoje własności i osiedlić w obranym przez siebie kraju, jeżeli potrzeby tego uznają.

Art. VIII. Wszystkie urządzenia traktatu Paryżkiego z dnia 30 maja 1814go, tyczące się krajów tymże traktatem odstąpionych, stosować się mają także w równym mierze do powiatów, odstąpionych traktatem niniejszym.

Art. IX. Zważywszy wysokie umawiające się Mocarstwa należycie odwołania się zasadzone na niedopełnieniu 19go i następnych artykułów pokoju Paryżkiego, roku 1814go, tudzież artykułu dodatkowego rzeczzonego pokoju, podpisanego przez Anglię i Francją, a pragnąc nadadź zawartym w rzeczonych artykułach urządzeniom większą dzielność, oznaczyły tym końcem przez dwie osobne umowy dla zupełnego dopełnienia pomienionych artykułów sposób, jakim obiedwie strony postępować mają. Te umowy, jak do niniejszego traktatu są załączone, mają mieć tęg samą moc i ważność, jak gdyby w nim co do słowa umieszczonemi były.

Art. X. Wszyscy ięncy poymani w czasie wojny, tudzież zakładnicy, którzy przez iędą lub drugą stronę wziętymi lub danymi być mogli, mają w czasie, jak można najkrótszym, być powróceni. Toż samo tyczy się ięnców poymanych przed traktatem z dnia 30go maja, jeżeli ich powrocie dożychozas nie nastąpiło.

Art. XI. Traktat Paryżki z dnia 30 maja 1814 i akt ostateczny Kongressu Wiedeńskiego z dnia 9 czerwca 1815 potwierdzają się i utrzymują w swej mocy, we względzie wszystkich zawartych w nich urządzeń, które przez uchwały niniejszego traktatu żadney odmiany nie doznały.

Art. XII. Niniejszy traktat ma być wraz z przyłączonem do niego umowami za iednym razem zatwierdzony, a wymiana zatwierdzeń powinna w przeciągu

dwóch miesięcy, lub jeżeli można, prędzej jeszcze nastąpić.

W dowód czego podpisali go obustronni pełnomocnicy i wycisnęli na nim pieczęci swoje.

Działo się to w Paryżu dnia 20go Listopada R. P. 1815.

Xiążę Metternich, Baron Wessenberg, Richelieu.

Artykuł dodatkowy.

Gdy wysokie umawiające się Mocarstwa szczerze pragną wykonać prawidła, obmyśleniem których zatrudniały się na Kongressie Wiedeńskim, względem zupełnego i powszechnego zniesienia Afrykańskiego handlu niewolnikami, i gdy już każde z nich w krajach swoich zakazało osadom i poddanym swoim bez żadnego wyjątku wszelkiego uczestnictwa w tym handlu, przeto obowiązują się na nowo użyć zjednoczonych sił swoich, aby zasadom, iakie w deklaracji z dnia 4go Lutego 1815go oświadczyły ostateczny tryumf zapewnić, i aby bez straty czasu umożliwić się przez posłów swoich we dworach Londyńskim i Paryżkim względem najsukuteczniejszych środków dla zupełnego i dostatecznego zniesienia tak znieprawdzonego, a przez prawa religii i natury tak głośno potępionego handlu.

Niniejszy artykuł dodatkowy ma mieć tęg samą moc i ważność, jak gdyby do traktatu z dnia dzisiejszego co do słowa był wpisanym. Należy on ma równie do zatwierdzenia niniejszego traktatu.

W dowód tego podpisali go obustronni pełnomocnicy i wycisnęli na nim pieczęci swoje.

(Data i podpisy, iak wyżej)

DODATKOWE UMOWY.

Należące do głównego traktatu, zawartego dnia 20 listopada 1815 między sprzymierzonymi Mocarstwami a Francją.

I. U m o w a

Która według Artykułu V głównego traktatu we względzie zajęcia przez wojsko sprzymierzone linii wojskowej we Francji zawartą została

Art. I. Skład wojska sto pięćdziesiąt tysięcy ludzi, które na mocy Artykułu V. traktatu z dnia dzisiejszego zająć ma linię wojskową wzdłuż granic francuskich, siła i istota kontyngensów przez każde Mocarstwo stawić się mających, tudzież wybór Jenerałów mających dowodzić temi kontyngensami, zależeć będzie od oznaczenia Monarchów sprzymierzonych.

Art. II. To wojsko utrzymywanem być ma przez Rząd Francuzki sposobem następującym:

Romieszkanie, opał, światło, żywność, obrok i siano, muszą w naturze być dostarczane; umówiono się jednak, szeby summa porocy dla żołnierzy nigdy dwóchkroć sto tysięcy, a summa racyi dla koni nigdy pięćdziesiąt tysięcy nie przechodziła, i aby takowe według załączonem do niniejszemy umowy taryfy dostarczane były.

Wydatek na żóid, potrzeby wojskowe, ubior i inne zwyczajne przedmioty opędzać będzie Rząd Francuzki, dając rocznie, począwszy od 1 grudnia 1815, sumę pięćdziesiąt milionów franków, które Kommissarzom Mocarstw sprzymierzonych co miesiąc w gotowiznie wypłacaną być ma. Dla okazania jednakże, ile można, N. Królowi Francuzkiemu powolności, a sprawienia ulgi poddanym jego, zezwalają Mocarstwa sprzymierzone, aby w pierwszym roku wypłacono na żóid tylko trzydzieści milionów, pod tym atoli warunkiem, żeby reszta w latach następnych zajęcia kraju dopłaconą została.

Art. III. Francya starać się będzie także o utrzymanie warowni twierdzowych, budynków wojskowych i cywilno-administracyjnych, tudzież o uposażenie i opatrzenie w żywność twierdz, które na mocy Artykułu V. traktatu z dnia dzisiejszego, w ręku wojsk sprzymierzonych pod strażą zostawać mają.

Te rozmaite dostarczenia w których należy się stosować do zasad od Francuskiej Administracyi wojennej przyjętych, dawane być mają nauczynioną przez naczelnego Wodza wojsk sprzymierzonych rekwizycją do Rządu francuskiego, z którym nastąpi porozumienie się względem obmyślenia takiego porządku, co do uszczenia się w potrzebach i robotach, któryby zdolnym był uprzątnąć wszelką trudność i dopełnić celu tego warunku w sposób, interessowi stron obudwu w równym mierze zadosyć czyniący.

Dla zabezpieczenia różnych w tym i poprzedzającym artykułach wspomnianych dostarczeń, użyje Rząd Francuzki takich prawideł, które za najdzielniejsze uzna, i porozumie się w tęg z naczelnym Wodzem wojsk sprzymierzonych.

Art. IV. Wskutku Artykułu V. głównego traktatu ciągnąć się będzie linia wojskowa, którą wojska sprzymierzone zająć mają, wzdłuż granic dzielących departamenta: Pas de Calais, północnych Ardenów, Mozy, Mo-

zeli, *Nizszego Renu*, i *Wyższego Renu*. Umówiono się nadto, iż ani sprzymierzone, ani francuzkie woyska nie zajmą (chyba z powodów szczególnych i w skutku wspólnej umowy) poniżej wyrzeczonych ziem i powiatów, to jest: w departamencie *Somme*, całego kraju z północnej strony od tej rzeki, od *Ham* aż do uścia onejże w morze; w departamencie *Aisne*, powiatów *St. Quentin*, *Vervins* i *Laon*; w departamencie *Marne*, powiatów *Rheims*, *St. Manes* i *Châlons*; w departamencie *Wyższej Marny*, powiatów *St. Dizier* i *Joinville*; w departamencie *Meurthe*, powiatów *Toul*, *Dieuze*, *Saarburg* i *Blamont*; w departamencie *Vosges*, powiatów *St. Diez*, *Brugeres* i *Remiremont*; powiatu *Lure* w departamencie *Wyższej Saony*, a *St. Hippolite* w departamencie *Doubs*.

Lubo sprzymierzeni zajmują część terytorium, oznaczoną głównym traktatem i niniejszą umową, przecież może Jego Chrześcijańska Mość w miastach, na zajętym terytorium leżących, trzymać osady, które jednakże nie mogą być większe od poniższego ich wyliczenia:

W Calais	1000 ludzi.
— Gravelines	500 ludzi.
— Bergues	500 ludzi.
— St. Omer	1500 ludzi.
— Bethune	500 ludzi.
— Montreuil	500 ludzi.
— Hesdin	250 ludzi.
— Ardres	150 ludzi.
— Aire	500 ludzi.
— Arras	1000 ludzi.
— Boulogne	300 ludzi.
— St. Venant	300 ludzi.
— Lille	3000 ludzi.
— Dunkierce i zamkach onejże	1000 ludzi.
— Douai i zamku de Scarpe	1000 ludzi.
— Verdun	500 ludzi.
— Metz	3000 ludzi.
— Lauterburgu	200 ludzi.
— Weissenburgu	150 ludzi.
— Lichtenbergu	150 ludzi.
— Petite Pierre	100 ludzi.
— Pfulzburgu	600 ludzi.
— Strasburgu	3000 ludzi.
— Szlettstadzie	1000 ludzi.
— W Nowym Bryzaku i zamku Mortier	1000 ludzi.
— Beforcie	1000 ludzi.

Rozumie się jednak, że sprzęty należące do inżynierji i artylleryi, tudzież przedmioty uzbrojenia, nie należące właściwie do twierdz owych, mają być z nich wywiezionemi w miejsca, które się Rządowi Francuzkiemu podobają, które jednak leżeć powinny za linią przez sprzymierzone woyska zajętą i zewnątrz powiatów, w których ani sprzymierzone, ani Francuzkie woysko stać nie może.

Gdyby jakiegokolwiek bądź przestąpienie powyższych warunków doszło do wiadomości naczelnego Wodza woysk sprzymierzonych, ma tenże zanosić swoje protestacye do Rządu Francuzkiego, który obowiązuje się zarządzić temu.

Gdy wyrzeczone twierdze są w tej chwili bez osad, przeto może Rząd Francuzki, skoro to za potrzebę uzna, posłać do nich ustanowioną liczbę żołnierzy, przy czem jednakże dla uniknięcia wszelkich trudności i przewiek, jakichby żołnierze Francuzcy w przechodzie doznać mogli wprzód naczelnego Wodza woysk sprzymierzonych wiadomości o tem powinien.

Art. V. Woyskowe dowództwo w całym obwodzie Departamentów, w których sprzymierzone woyska pozostaną, do naczelnego Wodza tychże woysk należy; rozumie się jednak, że ono nie może się rozciągać do tych miejsc, które w skutku Artykułu IV. niniejszej umowy zająć ma woysko Francuzkie, tudzież do obwodu (rayon) tysiąca sążni około tychże miejsc.

Art. VI. Rząd cywilny i sądownictwo, tudzież pobieranie podatków i opłat wszelkiego rodzaju, pozostają w ręku Władz N. Króla Francuzkiego. Toż samo rozciąga się także do poborów celnych. Pozostaną one w teraźniejszym swym stanie, a Dowódzcy woysk sprzymierzonych nie będą Urzędnikami tej części administracyi w środkach od nich przedsięwziętych, końcem zapobieżenia przemycaniu, nie tylko żadnej trudności czynić, lecz nawet w razie potrzeby, dawać im wsparcie i pomoc.

Art. VII. Dla zapobieżenia wszelkiemu nadużyciu, mogącemu nadwierać utrzymywanie przepisów celnych, nie mogą mundury, rynsztunki i inne dla woysk sprzymierzonych przeznaczone potrzeby inaczej być wprowadzanemi, jak tylko za zaświadczeniem pochodzenia swojego i w skutku poprzedniego doniesienia, mającego się podać ze strony Oficerów dowodzących różnymi korpusami, naczelnemu Wodzowi woysk sprzymierzonych, który ze swojej strony uwiadomi o tem Rząd Francuzki, aby tenże wydał mógł potrzebne względem tego rozkazy do Urzędników administracyi celnej.

Art. VIII. Gdy służba żandarmeryi dla utrzymania porządku i spokojności publicznej za potrzebną uzna-

na została, przeto trwać ona będzie, tak, jak przedtem, w Krajach przez sprzymierzone woyska zajętych.

Art. IX. Woyska sprzymierzone z wyłączeniem tego, które składać ma woysko zajmujące, ustąpią z ziemi Francuzkiej we 21 dni po podpisaniu głównego traktatu. Ziemie, które w skutku tego traktatu sprzymierzonym odstąpione być muszą, tudzież twierdze *Landau* i *Saar Louis*, mają być od Władz i woysk Francuzkich w przeciągu 10 dni po podpisaniu głównego traktatu wydanemi.

Te twierdze oddane być mają w tym stanie, w jakim znajdowały się dnia 20go upłynionego miesiąca września; z obu stron mianowani będą Kommissarze dla wybadania i sprawdzenia stanu tego, aby artyllerya, zapasy wojenne, plany, wzory i archiwa, należące do twierdz rzeczonych, jako też do różnych, według traktatu z dnia dzisiejszego przez Francją odstąpionych powiatów, *respective* oddać i odebrać.

Również mianowani być mają Kommissarze dla wybadania i sprawdzenia stanu twierdz, osadzonych jeszcze woyskiem Francuzkiem, które na mocy Artykułu V. głównego traktatu przez czas oznaczony pod strażą sprzymierzonych zostawać mają. Te twierdze mają woyskom sprzymierzonym, także w 10 dni po podpisaniu traktatu, być oddanemi.

Mają być także od Rządu Francuzkiego z jednej strony, z drugiej strony zaś od naczelnych Dowódców woysk sprzymierzonych, przeznaczonych do pozostania we Francji, nakoniec od Jenerała dowodzącego woyskami sprzymierzonymi, trzymającemi w posiadaniu twierdze *Avesnes*, *Landrecy*, *Maubeuge*, *Rocroy*, *Givet*, *Montmedy*, *Longwy*, *Mezieres* i *Sedan*, mianowani Kommissarze dla wybadania i sprawdzenia stanu tych twierdz i zapasów wojennych, map, planów, wzorów &c. i jakie znajdują się w nich w chwili, która za epokę ich zajęcia w skutku traktatu poczytaną będzie.

Mocarstwa sprzymierzone obowiązują się, po skończonem czasowem zajęciu, oddać wszystkie w Artykule V. głównego traktatu wymienione twierdze w tym stanie, w jakim się podczas tego zajęcia znajdowały, nie odpowiadając jednakże za zrzadzone przez ten czas szkody, którychby Rząd Francuzki potrzebnymi naprawami nie chciał uniknąć.

Działo się w Paryżu dnia 20 listopada R. P. 1815.
Artykuł dodatkowy do woyskowej umowy.

Gdy wysokie umawiające się strony zgodziły się w Artykule V. traktatu z dnia dzisiejszego, aby przez czas oznaczony, woyskowe stanowiska we Francji sprzymierzone woysko zajmowało, i gdy wszystkiemu zapobiedz pragną, coby naruszyć mogło porządek i karność, na utrzymaniu których w tem woysku szczególniej zależy, przeto stanowią przez niniejszy artykuł dodatkowy, iż każdy zbieg, któryby z jednego lub drugiego korpusu rzeczowego woyska, uiszedł miał do Francji, od Władz Francuzkich natychmiast przytrzymanym i najbliższemu Dowódcy woysk sprzymierzonych wydanym być powinien; również każdy zbieg woyska francuzkiego, kiedyby przeszedł do woyska sprzymierzonego, wydanym być ma natychmiast najbliższemu Dowódcy Francuzkiemu.

Urządzenia niniejszego artykułu, rozciągają się także do obustronnych zbiegów, którzy przed podpisaniem traktatu chorągwie swoje opuścili, a teraz niezwłocznie korpusom, do których należą, oddani i wydani być mają.

Niniejszy Artykuł dodatkowy ma mieć też samą moc i ważność, jak gdyby w woyskowej umowie z dnia dzisiejszego co do słowa był umieszczonym.

W dowód tego podpisali go obustronni Pełnomocnicy i wycisnęli na nim pieczęci swoje.

Działo się w Paryżu dnia 20 listopada R. P. 1815.

W Ł O C H Y.

Cesarzowa Jeymość *Austryacká*, d. 1 grudnia, *Wenecyą* opuściła, i wodą do *Modeny* się puściła.

Król *Obojczy Sycylii* w nagrodę długoletniej i wiernej służby Kommandora *Don Alvaro Rufo*, wyniósł go do godności książęcy z dochodem rocznym 6,000 dukatów, ozdobił wielkim krzyżem orderu *Ferdynanda*, i mianował radcą stanu z pensją roczną 3000 dukatów. W patencie swym Król wyraża, iż to są nagrody za szczególniejsze zasługi, w czasie kongressu w *Wiedniu* uczynione, i zawarcie tak korzystnego z *Austrią* traktatu. — Książę *Serra Capriolo* otrzymał wielki krzyż orderu *Ferdynanda* z powiększeniem pensji.

Hrabia *Nugent* ma się ożenić z córką i dziedziczką księcia *Riario*, która po matce jest siostrzenicą Książęcia *Saskiego Xawerego*. —

DODATEK

Wallii wypłynęła z *Genii* na fregacie *Alkmena*, pod zastoną okrętu *Leviathan*. — D. 7 listopada w *Reggio* otworzone zostało kollegium Jezuickie; W. Xiażę *Modęński* z Arcy-Xiażętami, bracią swymi, *Ferdynandem* i *Maxymilianem* na tej się uroczystości znajdował. — D. 16 października więcej tysiąca *Tunetanów* wylądowało na sardyński półwysp *Antiochi* i do sta osób w niewolę pochwycili; warowni, od 28 tylko ludzi bronionych, zdobyć nie mogli. Jeden z ich okrętów zatopiono; eskadra zaś ze stratą i wstydem do *Tunetu* wróciła. — Wielu *Neapolitańczyków* powraca teraz z *Sycylii* do ojczyzny.

N I E M C Y.

Podług gazety rzyckiej, *Zuschauer*, między *Prusami* i *Saxonią* stanęła konwencya. Stosownie do niej *Prussy*, z przyczyny wziętych od *Saxonii* krajów, przyjmują na siebie opłacić za 1810,000 talar. biletów saskich bankowych. — W *Badeńskim*, za przykładem właścicieli dóbr ziemskich, zbierano między obywatelami mieszkani podpisy do prosby o nową konstytucyą. Ze strony Rządu wydane zostały do urzędów tajne rozkazy, iżby w tej rzeczy dokładną powziąć wiadomość, i bieg jej przerwać. Starszy każdego zgromadzenia, któryby podobnej rzeczy dopomagał, zapłaci winy 50 talarów.

W gazecie berlińskiej czytamy z *Frankfortu* d. 5 grudnia: „Dnia 4 wyjechał Arcy Xiażę *Karól* z *Moguncyi* do *Wiednia*, a dowództwo naczelne poruczył *F. M. L. Strauch*. — Posłowie czterech mocarstw związkowych uczynili wezwanie do posłów dalszych Xiażąt, iżby się zbierali na Sejm związkowy do *Frankfortu*.

Zapewniają, że *Inwiertel* i *Saltzburg* przy *Bawaryi* zostaną, *Austryja* zaś skądinną ma otrzymać wynagrodzenie — *Landau*, które dnia 30 listopada poddane zostało, i *Moguncya* będą twierdzami związku, a jako miasta, otrzymają oddzielną administracyą cywilną, pierwsze od *Bawaryi*, drugie do Xieństwa *Darmstadtzkiego*. — Już od d. 2 t. m. oczekują tu Xiecia *Blüchera*. — Mówią, że podpisany został przez wszystkie wysokie mocarstwa akt, wieczną neutralność dla *Szwajcaryi* zapewniający.

Następujący Pełnomocnicy na Sejm związku niemieckiego już się tu znajdują: *Austryacki* Minister dyrektoryalny *Baron Albini*; Hr. *Görz* jako pełnomocnik królestwa saskiego; tajny Radzca gabinetowy *Martens* pełnomocnik *Hannowerski* i *Brunświcki*; *Baron Gagern* *luxemburski*; *Baron Carlshausen* *Hessen-Kasselski*; *Baron Harnier* *Hessen-Darmstadtzki*; Radzca tajny *Hendrich*, od wszystkich domów saskich linii *Ernestyńskiey*; Prezydent *Berg*, *Oldenburski*; *Baron Biberstein*, *Nassauski*; Vice-Kancelarz *Wiese* od *Reuss*, i *Lichtenstein*; Prezydent *Wolframsdorf* od *Anhalt*; Syndyk *Danz* od *Franfortu*; Senator *Schmidt* z *Bremy*. — Dla ułatwienia jeszcze nie zupełnie ułożonych niemieckich spraw terytoryalnych, znajdują się tu: *Baron Wessenberg* od *Austryi*, *Baron Humboldt* od *Pruss*, *Baron Lepel* od *Hessen-Kassel*. — Posłowie dworów zagranicznych, są tu obecnymi, Lord *Clancarty* od *W. Brytanii*, a *Baron Anstett* od *Rossyi*. — Hr. *Reinhard* poseł *Francuzki*, jest spodziewany. — Uważają za rzecz potrzebną, obecność Kommissarza szwajcarskiego przy seymie związku niemieckiego.

Rozeszła się pogłoska, że w *Bazyli* chciano wysadzić magazyn prochowy. — W *Bruxelli* znajdują się teraz, z *Paryża*, Pani *Hamelin* i Pan *Ben-*

jamin Constant. — Dnia 1 t. m. zajęły woyska sprzymierzone *Valenciennes*, *Bouchain*, *Charlemont* i *Condé*.

P R U S S Y.

Podług gazety berlińskiej: Dnia 8 grudnia, o godzinie 5tej zrana Xiażę *Oranii* z *Akwisgranu* do *Berlina* przybył i w swoim wysiadł pałacu: a o 12 do *Petersburga* wyjechał. — Tegoż dnia o godzinie 1 z południa przybył tu kanclerz stanu, Xiażę *Hardenberg*. — Jenerał *Karłowicz* z *Drezna* przybył. 7my regiment huzarów do *Poznańa* wyszedł.

Podług listów, otrzymanych tu (*w Wilnie*), a pisanych z *Królewca* dnia 9 grudnia, w *Gdańsku* d. 6 t. m., magazyn prochowy na powietrze wysadziło; kilka ulic zruynowało; kilkaset ludzi życie utraciło. Listy w *Królewc* z *Gdańska* otrzymane, liczbę, którzy w przypadku tym utracili życie, 400 kładą.

A N G L I A.

W gazecie *Korrespondenta hamburskiego* czytamy z *Londyna*, pod 28 listopada: „Wczora wieczorem, z powodu otrzymaney wiadomości o zawartym pokoju, oświecone były, z wyższego rozkazu, wszystkie gmachy publiczne. Uderzało to, że publiczność nie zdawała się odpowiadać tym oznakom radości, chociaż zawsze tak wielką okazywano w obchodzeniu podobnych wypadków; tego razu prawie żaden prywatny dom w całym *Londynie* nie był oświecony. Przyczyny tej nieradości nie w zawartym pokoju, albo w warunkach jego szukać należy, ale między innemi, jak gazety nasze piszą, w przerazających o przesładowaniu protestantów we *Francyi południowej* doniesieniach, które naród *Bryttów*, od czasów *Elżbiety* zawsze się okazujący przyjacielem i obrońcą protestantyzmu, najmocniej obruszyły.

Duchowieństwo londyńskie i z miejsc poblizszych pokilkakroć się zbierało i postanowiło dawać wszelkimi sposobami pomoc uciesnionym protestantom we *Francyi południowej*, tudzież prosić u rządu, iżby się za nimi wstawił.

Mówią, że w następujący czwartek, pokój publicznie tu ogłoszony będzie. Robią się też przygotowania do uroczystego obchodu pokoju.

Do szczególniejszych zjawisk podczas wczorajszej iluminacyi należy bez wątpienia dóm kawiarni *Lloyds*. Wieczorem o pół do ósmey ledwo do tego doprowadzić można było, że się lampy na jednym końcu domu paliły, a oświecenie drugiej części domu jeszcze nie było uskutecznione, gdy lampy wprzód zapalone w smutnej ciemności pogasły.

Carlton-House, Pałac Xiażęcy, wzbudził (pisze gazeta *the Times*) wielką uwagę, nie dla wspaniałości oświecenia, ale dla jej niedostatku. Dóm Parlamentu nie był bynajmniej oświecony, i na wszystkich publicznych domach nie było dawniejszej okazałości.

Xiażę następca tronu szwedzkiego, przesłał 1500 funt. szter. w upominku dla wdowy po Kapitanie artyleryi angielskiej, *Bagne*, który dowodząc kompanią rakiet *Kongrewa* poległ z chwałą w bitwie pod *Lipskiem*.

Uważają tu, że stracenie *Murata* wielki wpływ we *Francyi* okazało, i że dzielność administracyi i potrzebna surowość, po tym wypadku i po wprowadzeniu nowego ministerium, znacznie się pomnożyły.

Fabryka warzenia cukru w *Wellstreet*, do pewnego *P. Constadt* należąca, w której za pomocą

machiny parnéy nowszym i tańszym sposobem działania odbywać się miały, przez zbytne rozgrzanie i pęknięcie wielkiego kotła parnego, na powietrze wysadzoną została. Poblizsze domy, dotąd jeszcze noszą ślady gwałtowną siłą pary wyrzucanego cukru. Wiele ludzi utraciło życie w tej eksplozyi. Sześć osób, między którymi był i sam maszynista, cudownym sposobem żadnego uszkodzenia nie doznały, chociaż znajdowały się tuż przy kotle parowym, którego siła bardziey w górę uderzyła. Sposób, w jakim spóółstwo przypadek ten uważa jest dość osobliwy. Ludzie roznoszący afisze krzyczą po ulicach: „Oto, oto jest rzetelne opisanie o strasliwym przypadku w *Wellstreet*. Gdzie są wasze swice z gazu i maszyny parowe? Wszecchno mieć ich nie chce! „

Przez okręt *Janus*, który d. 6 września z *Rio-Janeiro* wypłynął, przyszła wiadomość, że Xiąże Rejent zaniechał wszelkiej myśli powrócenia do *Portugalii*. List prywatny, z tegoż miejsca, pod 5 września, zawiera co następuje: „Przybyła tu z *Europy* hiszpańska fregata, na której się hiszpański Jenerał *Vigodt* znajdował. W krótkce po przybyciu do ładunku miał Jenerał dwugodzinną audyencyą u Xiążęcia Rejenta. Rozeszła się pogłoska, iż on tu przybył z propozycjami względem życzenia K. J. Katolickiego zaslubienia drugiej córki Xiążęcia Rejenta, a Xiążęcia *Don Carlos* z trzecią córką Rejenta; inni zaś utrzymują, że on tu przysłany dla nakłonienia Rejenta do oświadczenia wojny przeciwko *Buenos-Ayres*.

Nowy sposób oświecania ulic za pomocą gazu, zdaje się na większe coraz trudności natrafiać, aniżeli się spodziewano. Główny zasób gazu do oświecania miasta *Londonu* w *Dorset-Street*, *Salisbury Square*, uznany został przez sąd przysięgłych za powszechnie szkodliwy, i wyrokiem tym z obrębu miasta *Londonu* wyrugowany został. Kompania oświecania gazem zmuszona jest zakładać zasoby swoje za obrębem miasta.

Gazety nasze powtarzają pogłoskę, że i *Fouché* z *Drezna* odwołany i przed sąd stawiony będzie. „

Gazeta londyńska, *Courier de Londres*, donosi z *Londonu* pod 28 listopada: „Xiążę Rejent powrócił tu ostatniey soboty wieczorém: zawczora dawał audyencyą Lordowi Kandlerzowi i Hrabie *Liverpool*. Wczora znajdował się Xiążę na radzie tajnéy, na której potwierdzone zostały odezwy, względem ogłoszenia pokoju. — Goniec *Fischer* wysłany do *Paryża* z depeszami. — Mówią, że Xiążę Rejent za 3000 gwiney kupił karetkę *Bo-*

napartego, zabraną przez jenerała pruskiego, *Kellera*, po bitwie pod *Waterloo*.

Dnia 1 grudnia. Wtorkową gazetę londyńską zawiera odezwe Xiążęcia Rejenta, w której oznajmuje o odroczeniu posiedzeń parlamentu, do dnia 1 lutego roku następującego. — Niektóre gazety angielskie namieniają, że wyspa, *Martinika*, będzie zajęta przez woyska angielskie, dla pewności kredytów poddanych angielskich na *Francyi*. — *P. Karol Betts* mianowany jest konsulem angielskim na wyspie *Malcie*. — Gazety niemieckie obwieszczają, że rząd Brytanii ma założyć w *Rzymie* akademiją dla artystów angielskich, podobną do założonej i utrzymywanej tam przez *Ludwika XIV*, dla artystów francuzkich. — Deputacya seymu norweskiego udała się do Xiążęcia następcy tronu Szwedzkiego, prosząc o wsparcie przed Królem prośby ich, względem przedłużenia posiedzeń seymu do końca grudnia. Xiążę następca miał powrócić do *Sztokholmu* d. 11 listopada. — Gazety dublińskie pod 25 listopada donoszą, że Lord namiestnik kilka baroniy i parafiy ogłosił w stanie zamieszek. Gazety niderlandzkie tu odebrane do dnia 28 listopada dochodzące, zawierają, że pewne mocarstwo, którego wpływ jest nader wielki, kazało przełożyć Królowi Francuzkiemu, względem zbrodni, popełnianych w krajach południowych *Francyi*, że domagało się amnestyi z bardzo małemi wyjątkami. „Dodają, że to przełożenie dobrze znalazło przyjęcie. — Gazety niderlandzkie czynią wzmiankę o powstaniu w *Szwecyi* przeciwko następcy tronu. Podług ostatnich listów ze *Sztokholmu* w *Londonie* otrzymanych, wiadomość ta najmniejszej nie ma pewności. — W *Konstantynopolu* ma się znajdować wielka liczba Francuzów, którzy się dla teraźniejszych okoliczności wyniesli z kraju swojego. — Pewną osobą, którą niedawno ze *stanów zjednoczonych Amerykańskich* tu przybyła, opowiada, że kilka dniami przed swoim ztamtąd wyjazdem, o kilka mil od *Washingtonu*, jadła obiad z *Józefem Bonapartym*, który do pomienionegojechał miasta. W czasie samego obiadu, umysłny posłaniec przyniósł list do *Józefa*, w którym Prezydent, *Madisson*, odmówił mu przyjęcia jego odwiedzin. *Józef* był z tego bardzo zasmucony. — Ostatniego wtorku odprawiły się dwa zgromadzenia, w jedneyże rzeczy, to jest: w celu proszenia rządu Angielskiego, o wdanie się za protestantami we *Francyi* południowej. Pierwsze z tych zgromadzeń składali duchowni różnych wyznań dyssydentskich; drugie członki „*Towarzystwa protestanckiego, dla obrony wolności religijney*. „

Dozwala się drukować: *Z. Niemczewski P. Członek. K. C. — w Drukarni XX Piłarow.*

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Госпожа Маркиза Коронделет Ноель (Madame la Marquise de Corondelet de Nouelles) Мать 23 Егерскаго французскаго полка Офицера тойже фамилии, взятаго въ плѣнъ съ одинадцатью офицерами поварищами своими при прогнаніи непріятельскихъ армій изъ Россіи въ концѣ 1812 года, промежъ Гродны и Вильны, ибо все вообще взятыя пленные промежъ сихъ городовъ отправлялись погдаво внутрь Россіи неимѣя обѣмъ съ того времени никакого свѣденія, и въ семъ несчастномъ положеніи прибѣгаемъ съ покорнѣйшею своею просьбою, есмьли кому извѣстно въ Россіи настоящее пребываніе ея сына илиже его кончина жизни, дасть о семъ знать Липовскому Г. Всенному Губернатору, за что она вѣчною своею благодарностію обязана будетъ,

О Г Л О С Е Н И Я

Пани Марграбини де Коронделет де Нюеллес, матка офицера 23го полку стрелцовъ воysка французскаго тогожъ имени, взіятаго в неволю з 11 офицерами товарищамъ его, в czasie wypędzenia woysk nieprzyjacielskich, w końcu 1812 roku, między Grodnem a Wilnem, gdyż wszyscy jency wojenni odsyłani byli w głąb kraju drogą między temi miastami idącą, niema o nim od owego czasu żadney wiadomości i w tém nieszczęśliwem dla siebie położeniu zanosі pokorną prośbę, iżby, jeżeli komu byłoby w Rossyi wiadomo, o mieyscu teraźniejszego pobytu jéy syna, albo o jego śmierci, raczył podać wiadomość do JW. Gubernatora Wojennego; za co ona wieczną zachowa wdzięczność.

1 Wedle Ukazu JEGO IMIATORSKIEY MOSCI Samowładnego Całą Rossyją &c. &c. &c.

Z powodu uczynioney w Dodatku do Gazety Korespondenta Warszawskiego, za Nrem 26 w Dniu 1m Kwietnia idącego roku, ręką niby niejakiego JPana Stanisława Hromyki Sędziego Niewiedzi w którym kraju i dystrykcie mianującego się w publiczney Awizacyi że ma u siebie obecne żadnemu powątpiewaniu nieuległe dowody wsparcie exystencyi Testamentu s. p. Walentego Wołczackiego Biskupa Tomasińskiego, w roku 1809 nastać mianego dotyczące, a razem upewnić zdolne że ów Hromyka za Pieczętarza do tegoż Testamentu był osobiście, przez Biskupa proszonym, i pisał się — Xiędz Taulery Wołczacki Kanonik Inflantski, Brat rodzony tegoż Biskupa, i po nim iedyny następca, w celu spełnienia wyroku w Sądzie Ziem. Wileń: pod rokiem 1814 Kwietnia 29 dnia zaszłego, ponownie wszystkich w dniu 10 Czerwca przez Gazetę Kuryera Litte: pociągniętych, a szczególnie JPana Stanisława Hromykę dopiero iawiącego się przez niniejszą, Edyktalny Pozew przed Sąd Ziem. Pttu Wileńskiego, iako po Dekrecie niestannym natpmże Hromykę, w roku idącym obra 11 dnia otrzymanym w tymże Ziem. Wileń: Sądzie, wzywa po raz drugi loco peragenda executionis, czyli w miejscu exekucyi, do usprawiedliwienia się z Regestru Taktowego, z następnych powodując przyczyn — imo: Gdy WW. tytuło testament przez Urodz. Fabiana Szukiewicza pod rokiem 1811 miesiąca listopada, Urodz. Symplicyanowi Popławskiemu Prezyd. Ziem. Lidz. wręczony, a przezeń do Sądu Ziem. Wileń. w oryginale reprodukowany, w podpisach Biskupa i pieczętarzy z zewnątrznej swojej postaci jawną fabrykacyi zbrodnią, niewiedzieć przez kogo spełnionę, odliczył i wyswiecił tak dalece, że i Popławski i dalsi donataryuszowie Moniuszkowie, Trzemescy, Wołk Sędzia i Petrosolion onego się wyrzekli, a Sąd Ziem. Wileń. w Widoku odkrycia sprawy rzecz całkowitą o sprawunek tego szpargalu do Regestrów Taktowych odesłał, i Xdzu Kanonikowi Wołczackiemu pociągnąć wszystkich do rozprawy Pozwem edyktalnym determinował — 2do. Zaczyn gdy przedmiot osnowany do rozbioru materyi zasługuie, iżby przez wszystkie stopnie dowodów przechodził, podług srogości ustaw, na taki rodzaj właściwych. 3tio. W iakowym względzie gdy urodzony Hromyka, w Gazecie Kuryera Warszawskiego przypowiadając się, do uczestnictwa sprawunku tegoż Testamentu, niby pieczętarz, lubo swój pobyt w majątku starey Woli obwieszcza, lecz w iakim Kraju, Gubernij, Powiecie, i Parafii ów Folwark exystuje, nie przynosi zawiadomienia, w którym oraz Dystrykcie urzędem Sędziego zaszczycony nie objaśnia — Co większa przybycia osobistego dla udowodnienia swego podpisać do Testamentu nie deklarując, wzywa tylko, iżby się ktokolwiek do jego wprost udał dla przyjęcia świadectwa, przez taki więc sposób gdy kabaliczną skłonność dla utworu tylko fakcyi ze odkrycia prawdy zapowiada — 4to. Statut zaś Littski w Art: 16 z Roz: 1 i Konst: 1726 w rodzaju stosunku dotyczących stawać osobiście przed Sądem rozkazały, a osobno Art: 7 z Roz: 7 w zdarzeniu dysputy własnoręcznych podpisów, lub ich w pierania komparować na Sądzie, obecnie, nie zaś, przez Plenipotentę przeznaczył, nakoniec gdy Art: 2 z Roz: 8go pieczętarzami do Testamentu Urzędników, a w ich niebytności samą szlachtą rodowitą w Wielkim Xięstwie Litte: osiadłą wiary godną mieć chciał i determinował, z kąd wypływa rzeczewista powinność, iżby ów Stanisław Hromyka pieczętarzem mający się i pewność swego podpisu i kondycya wyrażone podług Statutu udowodnił, z tych więc ogólnie przepowiedzianych pobudek Załnujący JX. Kanonik pożywa Obżałowanego Stanisława Hromykę przed Sąd Ziem. Wileński i do Regestrów Taktow-

wych o nakazanie warowania locum standi a wkolei izby Obżałny za dójściem przez Gazety tey edyktalney cytaryi nie tylko sam osobiście do wzmiarkowanego Sądu przybywał, ale też złożył naypewniejsze dowody, swego urzadzienia i kondycyi niemniej osiadłości ziemskiej przez należne od Zwierzchności, pod którą przebywa świadectwa przyczyn wszystkim przyjął nayrychleyszą i żadnym zwłokom nie podległą rozprawę, stopniami stanowi interesu odpowiedziami, a wranie nie okazania dowodów teyże osiadłości Ziemskiej o postąpienie z nimże wedle Art: 29 i 45 z Roz: 4 tudzież Monarszych Ukazow o rozciągnięcie kar prawami przepisanych i powrót wydatkow prawnych.

Roku 1815 Miesiąca Xbra 10 dnia, Woźny niżej podpisany świadczę iż kopią zgodną z takowym Autentykiem w sprawie WJ Xiędza Taulerego Wołczackiego Kanonika Inflantskiego WJPanu Stanisławowi Hromykę Sędziemu niewiedzieć w którym Kraju, i Dystrykcie mianującego się — Przed Sąd Ziem. Pttu Wileńskiego do drzwi Sądowych tegoż Ziemstwa Pttu Wileńskiego przybiłem, i przez publiczne osobne awizacye Kuryera Litewskiego oznaymiłem i opowiedziałem Dat ut supra — Gasper Dawszkiewicz Woźny Powiatu Wileńskiego.

1 Sąd Taxatorsko Exdywizorski Dekretem remissyinyym sądu Głt: drugiego departamentu gubernii Litte: Grodzień: w dniu rotym Julii 1815go roku zapadłym, dla rozdziału wszelkich funduszów ur: Tadeusza Niepokoyczyckiego byłego sędziego Ziem. Kobryń: a z nich dla usatysficyonowania wszystkich jego wierzyteli przeznaczony, i za wydaniem od kredytorów obwieszczeniami w dniu 22 oktobra 1815 roku w majątności Głębokie zwany w powiecie Prużań: leżący przez WW. Józefa Rózczyca Podkomorzego Kobryń: Onufrego Kołupajkę byłego Sędziego granicznego Wołkowyskiego; Józefa Sierżputowskiego Sędziego granicznego Prużańsk: Ignacego Tukalę Sędziego granicznego Lidz: i Joachima Czudowskiego Sędziego granicznego Słonim: exdywizorów zareassumowany, uzupełniając przepisy wymienionego remissyinyym Sądu Głt: Dekretu, nayprzód wezwał wszystkich oświadczających swą stannosć WW. Kredytorów do złożenia submissyi na pewność opłaty bankowych należności od W. Tadeusza Niepokoyczyckiego winnych, a następnie zastrzegł iż każdy z przybywać mających kredytorów, w stosunku do remissy nie pierwey żądania satysfakcyi za swą należność będzie miał prawo, aż póki rzeczoney submissyi nie podpisze i jej warunkow nie zaskuteczni. W następnym zaś decydowaniu, Sąd Exdywizorski ogłosiwszy urzędową administracyą nad wszelkimi nieruchomymi funduszami W. Tadeusza Niepokoyczyckiego i wywiązawszy one z pod tradycyow i zastawow, oraz z pod administracyi dworzaniańskiej Kobryńskiej opieki, też fundusze z ramienia swojego w administracyą mającym prawo do tego osobom poruczył, inwentaryą i wymiar geometryczny wszystkich dóbr Komornikom ku spełnieniu polecił, jak niemniej na stawiających osobach stosowne do natury żądanych z ich odpowiedzi komportacye, podobnież na wszystkich kredytorach i z jakiegokolwiek bądź względu do massy przychodzić mogących pretensorach komportacyą wszelkiego tytułu papierow ich poszukiwanie wspierać lub znikczemniać mogących przeznaczył, oraz kredytorów i pretensorów do spełnienia tych komportacyow od dnia 10go Februarij przyszłego 1816 roku do 20go tegoż miesiąca w kancelaryi ziemskiej Kobryń: i na przyszłym zjeździe w kancelaryi Sądu swojego zobowiązał, a kolejną akta inkwizycyi. Kalkulacyi i weryfikacyi z kim wypadło uznał i one expediować w przyszłym zjeździe zamierzył. W ostatku dla niewygodnego zupełnie w folwarku Głębokim mieszkania czynności swoje w przyszłym zjeździe odbywać w folwarku Miernicy postanowił, oraz za termin na ukończenie ostateczne rozpoczętego dzieła dzień 5 septembra przyszłego 1816 roku zadeterminował, w jakowym eżeby wszyscy kredytorowie, pretenserowie i z jakiegokolwiek względu do massy majątkow ur: Tadeusza Niepokoyczyckiego rościć mogące prawo osoby z dowodami, jak niemniej jego debitorowie gdziekolwiek znajdujący się dla usprawiedliwienia się z stosunkow do uczynionych przed Sądem Exdywizor: w folwarku Miernicy w powiecie Prużańsk: agitować się mającym niechylnie stawiali, przez niniejszą trzykrotną w gazecie krajowej awizacyą tenże Sąd Exdywizor: wzywa, ostrzegając że w stosunku do remissy Sądu Głt: względnie pierwszych amissy i wieczny upadek w należnościach, a na drugich pod ich niestannosć rekognicya dopominanych należności będzie za-kręsloną i dopełnioną. A jak Dekretem remissyinyym Sądu

Głł: nie pierwey dozwołony rozdział na satysfakcyą kredytorow funduszow ur: Tadeusza Niepokoyczyckiego aż nim ciż kredytorowie każdy w proporcją poszukiwanych summ nie przyłożą się składką w gotowych pieniądzech, do zniesienia długu bankowego, na tychże funduszach opierającego się; tak Sąd Exdywizorski od stawiających w pierwszym zjeździe kredytorow uzyskawszy stosowną w tym przedmiocie submissją i uczyniwszy przedstawienie do Sądu Głł: o udzielenie sobie pewney wiadomości, względnie wielości długu bankowego, obwieszcza wszystkich przychodzie mających w powtórny terminie kredytorow i pretensorow, że oni bez przedwstępnego przyłożenia się do zniesienia długu bankowego, satysfakcyi żądać nie będą mogli i takowey nieotrzymają. Datt dnia 10 Decembra 1815 Roku. — Wincenty Janowski Sądu Głł: Grodzien: 2go Depart: i Exdywizor: Regent.

1 Wawrzyniec Klimowicz Prezydent Grodzki Powiatu Wilkomirskiego, Adam Kozakowski Prezydent Grodzki Kowieński, Felician Gadon Pisarz Ziemski Powiatu Telszewskiego z Gubernij Wileńskiej; Michał Rodziejewicz Sędzia Ziemski Powiatu Wileyskiego, Felix Woydziewicz Podsekdek Ziemski Powiatu Mozyrskiego, Hipolit Korsak Podsekdek Ziemski Powiatu Sluckiego, Ignacy Chomski Pisarz Ziemski Powiatu Wileyskiego z Gubernii Mińskiej Urzędnicy.

Oznaymujemy tym urzędowym obwieszczy listem, iż w skutek dekretu remissynego Sądu Głównego Litt: 2go Departamentu w roku 1812 Marca 25 dnia zapadłego, ogólnego majątku tak ruchomego iako nieruchomego po zeszyłym z tego świata Januszu Hrabu Tyszkiewiczzu Gener: b. Woysk Polskich i Kawalerze pozostałego taxę, i exdywizją na satysfakcyą wierzycieli onego determinującego, po uporządkowaniu pierwiastkowych przez dekret w r. 1814 Maja 5 dnia w Sądzie Exdywizorskim zapadły dylacyow, że od daty niniejszego obwieszczenia za niedziel cztery dla załatwienia akcessoryjnych wyrokow i przystąpienia do oczewistey rozprawy my urzędnicy Gubernii Wileńskiej wszyscy trzey a z Gubernii Miń: dwóch do dóbr głównych, Strzednika w Xięstwie Zmuydzkim powiecie Rosieńskim położony zjedziemy, w iakowym czasie, ażeby wszystkie strony do tego interesu wpływ mające z wszelką gotowością usposobione były nymocniey zastrzegamy.

Roku 1815 Miesiaca 9bra 25 dnia Woźny niżey wyrażony świadczę, iż kopią tego obwieszczenia zgodną z autentykiem od WW. Urzędnikow na Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w dobrach Strzedniku w majątności Strzedniku podałem i że od daty dzisiejszey urzędnicy na wzmieniony Sąd w komplecie pięciu za niedziel cztery przybędą oznaymłem i opowiedziałem.

Michał Staszkievicz Woźny Pttu Wileńskiego. Roku 1815 Miesiaca 9bra 26go przed aktami Ziemskimi powiatu Rosieńskiego stawiając obecnie Woźny tę relacyą obwieszczenia zeznał. Przyjąłem Jan Gimbut Regent Ziemski Rosieński.

1 Majetność stara Dzitwa w Lidzkim Powiecie Gubernii Grodzieńskiej 15 mil od Wilna 2 wiorsty od Myta. Od kilkuset lat zapossydowana, mająca 25 ciągłych dymów włościańskich w niekwestyonowanych granicach. Z lasami do budowli i na wszelkie potrzeby zdatnemi. Z zabudowaniem dworném i ekonomiczném zupełnie dobrém nad rzeką Dzitwą z młynami ze stawem rybnym, kanałami i karczmanni na wielkim trakcie Grodzieńskim wysiewu ozimego beczek 22 do przedania na wieczność. Zyczący nabyć poinformowanym będzie u Dziedzica w miejscu mieszkajacém. Uproszony od Dziedzica do tego ogłoszenia podpisuje się. — J. Łukaszewicz.

1 Mnie niżey podpisanemu dnia 10go xbra roku idącego w Mieście Wilnie ze stancyi skradziono

szkatułkę czarną dembową, w niey oprócz straty w różnych fantach i gotowiznie Rubli assygn: 250 zabrano wiele papierów potrzebnych, i tranzaktow na osobę JW. Józefa Potrykowskiego b. Marszałka Treckiego i moją służących, które jesliby się rzuciły gdzie znalazły, naypokorniey proszę do Kłasztoru S. Michała PP. Bernardynek Wileń: dać wiedzieć, za co, że naydujący przyzwolicie nadgrodzonym zostanie upewniam. — Dominik Snarski.

1. W sprawie niżey podpisanego z JP. Stanisławem Fijałkowskim debitorem zmarłego soldata Harasima Michajłowa z dokumentu wexlowego roku 1808 8bra 20 dnia przez tegoż JP. Fijałkowskiego i żyda Kałmana Ichowicza na rubli sr. 150 podpisanego za wlewkami od Tymofieja Iwanowa krewnego i successora pomienionego Michajłowa JP. Maciejowi Trzaskowskiemu, a od Traskowskiego niżey podpisanemu posługującym w Magistracie Wileńskim z rejestru summaryynego po wszystkich dylacyach ustalony przez Dekret ostateczny dnia 5 8bra 1815 roku ostatecznie wypadły, a zali po zeszyłym Harasimie Michajłowie nienaydują się jacy bliżsi successorowie, przeznaczoną została trzykrotna w Kuryerze Lit. Awizacya, i dopełnienie téy niżey podpisanego kosztem determinowano, dla czego niżey podpisany awizując skutkiem namienionego dekretu do następney oczewistey rozprawy jakiegokolwiek tytułu Successorów zeszyłego Harasima Michajłowa wzywa, pod upadkiem rzeczy. 1815 decembra 13 dnia.

Wincenty Mickiewicz.

1. Dom do przedania za Ostro bramą bywszy Frolanda, a dopiero W. Mininowey Majorowey pod Nr. 1289. oraz znayduje się w tym domu karyta poczworna z pakami wygodna do wożazu i kocz Petersburski. Ktoby chciał nabydź dom sam, czy też kocz, zechce się udać do Aktorki domu.

1. Podaje się do wiadomości, iż majątek JW. Jenerałowey Duninoy, w Grodzieńskiej gubernii położenie mający folwark Sumnieński i Dolibrowski należącymi do takowych wioskami sprzedaje się. — Więc ktoby życzył sobie nabyć ten majątek, może za adresować się podczas kontraktów Kijowskich do JW. Jenerała Leytnanta Złotnickiego.

1. Niżey podpisany Orel Hercelowicz kotlarz kupił w roku terażniejszym 1815 8bra 25 dnia od WW. Jana i Katerzyny Kleczkowskich Sędziów granicznych powiatu Wileńskiego kamienicę w mieście Wilnie pod Nr. 280 za summę rubli assyg. 8400. do której kamienicy jeśli kto ma jaką pretensyą, czy to do samych wybywców, czy to do antecessorów ónych WWch Wildziejewiczów, zechcą się nadgłosić domnie nabywcy onéy w mieście Wilnie albo do sądu Ziemskiego powiatu Wileńskiego, a to pod utratą pretensyi. Co dla publiczney wiadomości umieszczając do gazety Kuryera Litewskiego podpisuje się. Dnia 30 9bra 1815 roku w Wilnie. Orel Hercelowicz.

2 Basztarda bardzo porządna, z wszelkimi wygodami do podróży, za bardzo mierną cenę, znayduje się do sprzedania w domu Oskierczyńskim za Teatrem, pytać się u JP. Prosińskiego.

2. Na ulicy zamkowey pod Nrm 198. u JPani Sztayningerowey; są do sprzedania, nowe Pantaliony; ktoby życzył nabydź, może widzieć każdego czasu, i poinformować się o cenie.